

НАУЧЕН ДОКЛАД
ОТ ВАЛЕНТИНА ТАНЕВА
РЪКОВОДИТЕЛ НА ТЕРЕННИТЕ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ
ИЗДИРВАНИЯ В М. ОРЕШАКА, ЗЕМЛИЩЕ С. ОГНЯНОВО, ОБЩ.
ПАЗАРДЖИК
02 – 07. 2012 г.

В изпълнение на Договор от 02.04.2012г между „Еко хидро-90“ ООД Пазарджик и Регионален исторически музей – Пазарджик и на основание Разрешение за спасително археологическо проучване № 53 / 26.03. 2012 г., през м. април се проведеха проучвания за издирване на археологически обекти на територията на концесионна площ в м. „Орешака“, землище с. Огняново, община Пазарджик в съответствие с изискванията на чл. 161, ал.1 от Закона за културното наследство и раздел 1, глава 2 на Наредба Н-00-0001 на Министерство на културата за извършване на теренни археологически проучвания. Изследванията се проведеха по методика, която се прилага за изготвяне на Археологическа карта на България. Използвани бяха специални технически средства за точно позициониране на обектите и изследваната територия – GPS и мобилен ГИС уред (Juno SB на Trimble), като предварително беше извършено георефериране на топографски карти с мащаб 1:25000, 1:5000 и ортофото.

Работата в терена се проведе в рамките на четири работни дни от 02 до 07.04.2012 г. с екип от четири човека с научен ръководител Валентина Танева – гл. уредник в РИМ – Пазарджик и научен консултант д-р Иво Чолаков – гл. ас. в НАИМ при БАН.

По данни на АИС „АКБ“(регистрационна карта № 2000212) в м. Орешака има регистриран археологически обект, който според приложената скица попада в рамките на концесионната площ. Регистриран е по време на издирване на археологически обекти в този район през 1989 – 90 г. Предполага се, че това е античното селище Бурдапа. На север от него, на отсрещния бряг на р. Марица, се намира Бесапара (Д. Цончев, Римският път Philippopolis – Tugugerum – Bessapara, Годишник на народния археологически музей Пловдив, II, 1950, 78, 80; Батаклиев, Пазарджик и Пазарджишко, 1969, 522). Територията на обекта е около 50 дка. На югоизток от концесионната площ се намира светилище на трите нимфи. Поради това на концесионера беше препоръчано да изключи от площта територията на паметника и да финансира археологически проучвания.

Земята в обхвата на концесионната площ и в съседство с нея използва за земеделски нужди – ниви. В момента на обхода е смесена от разорани и засети ниви, което благоприятстваше археологическите дейности от гледна точка на добрата възможност за наблюдение. Почетва се

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

силно песъклива (нанос). Издирването започна с обход на територията на предполагаемото селище в рамките на концесията (АИС „АКБ” – регистрационна карта № 2000212) с начален полигон, условно обозначен като 10 000. В резултат на проучването беше изследвана площ от 83,5 хектара (100 полигона). Проучената площ (граници: И – западния край на с. Огняново; З и Ю – следва дигата на р. Марица; С – пътя Пазарджик – Огняново) надхвърля границите на концесионната площ, с цел регистриране на обекти, които евентуално могат да бъдат застрашени от добивните дейности.

При издирванията беше локализиран един археологически обект (полигони 1042 – 1045) с висока концентрация на строителна и битова керамика (на колело), разположен на ръба на речна тераса, отстоящо на 350 м западно от светилището на трите нимфи, южно от съществуващия в момента рибарник. Приблизителните размери на концентрацията са 70 м в посока С-Ю и около 242 в посока И-З, т.е. около 17 до 20 дка (източната граница не е сигурна, защото обхождания там не се проведеха, поради това че в момента са струпани пръст и боклуци). Южно от този обект, в заливната тераса, в най-западната част на полигон 10060 бе открита много висока концентрация на керамика (вероятно яма). В рамките на разчистената площ (40x40 см с дълбочина 10 см) бяха открити повече от 100 фрагмента с малки размери от няколко различни съда. Керамиката е работена на колело

В проучената концесионна площ от 540 дка археологически материали почти напълно отсъстваха, с изключение на единични фрагменти керамика на колело и на ръка, разпръснати без изявена концентрация, както и един кремък. Не се потвърди информацията за предполагаемото и регистрирано в регистрационна карта № 2000212 селище, което според приложената скица попада в концесионната площ. Като се има предвид и структурата на почвата (нанос), твърде е възможно изказаното още от Д.Цончев становище, че културният пласт се намира на дълбочина 1.5 до 2 м, да е вярно.

Заклучение:

1. В границите на концесионната площ в първоначалния вариант (540 дка) няма данни за съществуване на археологически обект, но е възможно да се появи културен пласт на по-голяма дълбочина;

2. В същата местност се намират два археологически обекта, които не са пряко застрашени от добивните дейности:

- новорегистриран при настоящите издирвания обект (полигони 1042 – 1045) разположен южно от концесионната площ (20 дка)

- светилище на трите нимфи, намиращо се до източната граница на полигони 10060 и 10061.

Поради наличието на археологически обекти в близост до границите на инвестиционното намерение в съответствие с разпоредбите на чл. 161, ал. 2 от Закона за културното наследство, добивните дейности в концесионната площ трябва да се извършват под наблюдение на археолог.

В случай, че при добивните дейности се открият структури и находки, които имат признаци на културни ценности, да се изпълнят разпоредбите на чл. 160 от Закона за културното наследство.

20.04.2012 г.

Изготвил:

В.Танева

Научен ръководител

на теренните археологически издирвания

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА